

Opgave 2 Massamedia

Bij deze opgave horen de teksten 4 en 5 uit het bronnenboekje.

Inleiding (bij tekst 4)

Met de komst van het programma Big Brother maakte Nederland kennis met een heel nieuw soort programma, de realitysoap, waarin een groep mensen 24 uur per dag werd gevolgd door camera's. Dit nieuwe concept baarde wereldwijd veel opzien. Sindsdien zijn er veel vergelijkbare programma's te zien op verschillende zenders.

Lees de regels 1 tot en met 35 van tekst 4.

Net 5 ging ervan uit dat minimaal 300.000 mensen naar het programma Secret Story zouden gaan kijken. Waarschijnlijk zou de zender met dat aantal kijkers uit de kosten zijn.

- 1p **10** Leg uit op welke manier een omroep als Net 5 meer geld verdient als er meer kijkers zijn.

Dagelijks kijken ongeveer 200.000 mensen naar Secret Story en dat is in dit geval niet genoeg.

- 2p **11** Leg met behulp van het begrip 'marktsegmentering' uit in welk geval het aantal van 200.000 kijkers wel commercieel aantrekkelijk zou zijn.

Commerciële omroepen verwijderen programma's uit hun programmering als ze kleine aantallen kijkers trekken, terwijl de publieke omroep diverse programma's waar maar weinig mensen naar kijken blijft uitzenden.

- 4p **12** Leg aan de hand van twee uitgangspunten van het mediabeleid uit dat de publieke omroep ook programma's uitzendt waar maar weinig mensen naar kijken.

De wijze waarop reclame uitgezonden mag worden is aan regels gebonden.

- 2p **13** Wie ziet toe op de naleving van reclameregels en waar staan die reclameregels geformuleerd?

Lees de regels 36 tot en met 73 van tekst 4.

Het leven van mensen in Nederland is niet helemaal meer uitgetekend, hun levensloop ligt niet helemaal meer vast (regels 38-42 van tekst 4).

- 3p **14** Met welk begrip kun je de sociaal-culturele ontwikkeling waar Reesink op wijst, benoemen? Licht je antwoord toe.

- 2p **15** Over welke maatschappelijke functie van massamedia gaan de regels 48 tot en met 65 van tekst 4? Licht je antwoord toe.

Inleiding (bij tekst 5)

In het regeerakkoord van het kabinet-Rutte werden flinke bezuinigingen op de publieke omroep aangekondigd. Zowel de politiek als de omroepen houden zich bezig met de vraag hoe ze de terugloop in inkomsten op kunnen vangen en hoe ze de kwaliteit van de programmering kunnen handhaven. Zo wordt de mogelijkheid genoemd om een tv-net te schrappen en ook wordt de optie om verschillende omroepen te laten fuseren door de betrokkenen bekeken.

Lees de regels 1 tot en met 15 van tekst 5.

In de regels 13, 14 en 15 van tekst 5 worden verschillende soorten omroepen genoemd.

- 3p **16**
- a Geef één voorbeeld van een ledengebonden omroep.
 - b Geef één voorbeeld van een taakgebonden omroep.
 - c Geef één voorbeeld van een levensbeschouwelijke omroep zonder leden.

Lees de regels 20 tot en met 35 van tekst 5.

Hilversum wil voorkomen dat één van de drie netten sneuvelt. De huidige netprofilering zou in dat geval herzien moeten worden terwijl deze met veel pijn en moeite tot stand is gekomen.

- 4p **17**
- Leg uit wat netprofilering inhoudt.
- Leg uit dat netprofilering van de publieke omroep een reactie was op het succes van de commerciële omroep.

In de periode vóór de netprofilering moest iedere omroepvereniging afzonderlijk voldoen aan alle eisen van een totaalprogramma. Nu moeten de omroepverenigingen samen zorgen voor een totaalprogramma.

- 2p **18**
- Geef een voordeel en een nadeel van de veranderde taakverdeling met betrekking tot de eis van het verzorgen van een totaalprogramma.

De schrijver van tekst 5 maakt zich zorgen over de nieuwsvoorziening bij de publieke omroep als er te veel bezuinigd gaat worden. Hij is zelfs bang voor de kwaliteit van de democratie (zie de regels 53-55). Het nieuws zou ook verzorgd kunnen worden door een van de omroepverenigingen.

- 3p **19**
- Welk kwaliteitsvoordeel worden nieuwsuitzendingen van de NOS verondersteld te hebben in vergelijking met nieuwsuitzendingen van een omroepvereniging? Leg je antwoord uit.

Marc Chavannes gebruikt in regel 75 van tekst 5 het woord 'kunstheupen' als grappige variant op de uitdrukking 'het op de heupen krijgen' (de uitdrukking betekent: met een aanval van buitengewone ijver iets doen).

- 1p **20**
- Leg uit waarom een woordgrapje als 'kunstheupen' juist gebruikt wordt bij de omroep MAX.

Opgave 2 Massamedia

tekst 4

De realitysoap is dood, lang leve reality-tv

We kijken graag naar echte mensen op tv. Ze leren ons hoe te leven in een complexe wereld.

5 'Secret Story' had een nieuw succes à la 'Big Brother' moeten worden. Dat is het niet, de kijkcijfers vallen tegen. Toch blijft reality-tv met zijn 'echte' mensen geliefd. Onder voorwaarden. (...)

10 Secret Story is de duurste Net 5-productie ooit, en één van de duurste programma's die SBS ooit heeft gemaakt. Volgens netmanager Alphons Martens kost het project meerdere miljoenen. Gemiddeld kijken er onge-
15 veer 200.000 mensen per dag, 100.000 minder dan het door Net 5 zelf gestelde minimum.

Het programma is vorige week aan-
20 gepast, sindsdien krabbelen de kijkcijfers langzaam op. Stoppen is geen optie. Dat is langzaam nog duurder dan doorgaan, zegt Martens. We hebben mensen onder contract. Die moeten worden doorbetaald. En we
25 moeten ook weer iets anders op die plek neerzetten.

Reality-tv leent zich goed voor ver-
borgten reclame in het programma, zo-
30 genoemde 'product placement'. Zo is het Secret Story-huis onder meer ingericht met meubels en keukenattributen van de merken Stadler Form, OXO en Oliver Hemming.

Omroepen hebben door bezuinigingen
35 minder geld te besteden.

Daarnaast willen wij, televisiepubliek,

volgens de kenners, graag steeds meer
échte mensen zien. De wereld wordt
complexer, zegt televisiewetenschapper
40 Maarten Reesink van de Universiteit van Amsterdam. Een leven is niet meer van wieg tot graf uitgetekend. Op zondag ga je eerst naar Ajax, en dan naar een concert van Vivaldi. We
45 rennen de hele dag door verschillende levensstijlen heen. We willen leren hoe met verschillende mensen uit deze levensstijlen om te gaan. Daar is realitytelevisie een hulpmiddel bij.
50 En zo helpt reality-tv, in de woorden van hoogleraar Journalistiek Irene Costera Meijer, bij het krijgen van grip op ons leven. (...)

Wat leren we dan precies van reality-
55 tv? Een aantal voorbeelden: van Temptation Island leren we over trouw, of ontrouw. Boer zoekt vrouw geeft ons inzicht in hoe intimiteit werkt. Oh, Oh Tirol gaat over opvoeding, vriendschap en volwassen worden. En zelfs aan de
60 real life soap van Frans Bauer hadden we nog iets: hoe om te gaan met de alledaagse frustraties van het op-
hangen van een schilderijtje, dat maar
65 niet recht wil hangen. (...)

En dat willen we: televisiepersonages
leren kennen. Ons referentiekader in de
echte wereld, burens, familie en kerk-
gangers, verdwijnt. We werken langer,
70 zitten meer binnen, zegt Costera Meijer. Televisiepersonages zijn onze nieuwe kennissen. Realitytelevisie is echt niet meer weg te denken.
(...)

naar: Stijn Bronzwaer, NRC handelsblad, 15 maart 2011

tekst 5

Coalitie gooit de beuk in het eens pluriforme omroepbestel

- Nederland heeft een publiek omroepbestel als een zeldzame vlindercollectie. Vroeger werd de ether gevuld door levensbeschouwelijke zuilen. Nu
- 5 steeds meer door verenigingen die via een marketingcampagne een levensgevoel in de omroepmarkt zetten. Jong en brutaal, oud en kwiek, rechts en wakker, roept u maar. De hele collectie staat op het spel.
- 10 De verzameling is zo toegankelijk dat er nu ongeveer 21 omroepen in zitten. Ledengebonden, taakgebonden en levensbeschouwelijke omroepen zonder leden. Zoals voorzitter Hagoort van de overkoepelende NPO ooit zei: de voordeur staat wijd open, wordt het geen tijd dat de achterdeur ook gaat functioneren?(...)
- 20 Het VVD-CDA-PVV-regeerakkoord kondigde bezuinigingen van 200 miljoen aan, een kwart van de omroepbegroting. (...) Als de kwaliteit te veel lijdt onder zo'n forse ingreep, dan gaat het derde tv-net dicht, zegt de coalitie.
- 25 Dat laatste wil Hilversum voorkomen. De drie publieke tv-zenders trekken heel wat kijkers en adverteerders sinds zij geprofileerd zijn als 'breed', 'verdiepend' en 'jong'. Sluit je Nederland 3, dan mis je een deel van het publiek en de bijbehorende reclame-inkomsten. Hilversum zegt dat er best wat geld kan worden gewonnen door fusies, maar
- 35 niet zo veel als nodig. Bij evenredig snoeien van ieders begroting gaat de nieuwsvoorziening van de NOS onevenredig lijden. Die heeft geen contributiepotje van de
- 40 leden. Ook als de NOS het Champions League voetbal aan de commerciële laat, wordt de nieuwsvoorziening zwaar getroffen want dát is waar de NOS voor is. Andere omroepen kunnen hun bezuiniging over allerlei soorten Lingo-programma's uitsmeren.
- 45 Nu de commerciële dagbladsector in de gemeentes is weggevaagd, in provincies noodlijdend is en landelijk ook vecht voor een serieus bestaan, is de verantwoordelijkheid van de landelijke elektronische nieuwsvoorziening van NOS Nieuws des te groter. Als ook daar scherp in wordt gesneden, lijdt de
- 55 democratie. Minder redacteurs betekent dat de journaals minder afweten van ingewikkelde onderwerpen en landen, en dus meer dreigen na te praten wat bedrijven en andere belanghebbenden voorkauwen.
- 60 De minister zou graag willen zien dat er na fusies maar acht omroepen overbleven. De afgelopen maanden hebben verschillende omroepen aan speeddating gedaan. Dat levert zielenstrijd op. De Avro zou op het gebied van kunst en cultuur best met de Vpro willen, maar de oude achterban voelt zich qua gezelligheid meer thuis bij de
- 65 Tros. (...)
- 70 KRO en Tros zouden op grond van de laatste ledentelling bij de top-6 horen. De EO wil sowieso niet versmelten met een ander. En Omroep MAX heeft het opeens ook op z'n kunstheupen gekregen: zie de campagne 'MAX blijft MAX!' – word lid voor € 5,72 en kies een dvd ter waarde van € 15. (...)

naar: Marc Chavannes, NRC Handelsblad, 2 april 2011